
20240661472

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОВРАТ НА ИМОТ (*)

Се прогласува Законот за канцеларија за поврат на имот (*), што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 13 март 2024 година.

Бр. 08-1945/1
13 март 2024 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател на Собранието
на Република Северна
Македонија,
Јован Митрески, с.р.

ЗАКОН ЗА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОВРАТ НА ИМОТ (*)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Содржина на законот

Член 1

Со овој закон се уредува основањето, надлежностите и финансирањето на Канцеларијата за поврат на имот (во натамошниот текст: АРО Канцеларијата), соработката со домашни органи и институции, соработката со странски држави и со Електронската интегрирана база на податоци.

Основни начела за постапување

Член 2

Законот се заснова на следниве основни начела:

- професионалност,
- итност и ефикасност,
- директна комуникација,
- електронска комуникација и
- заемна доверба.

* Со овој закон се врши усогласување со Одлука 2007/845/ПВР на Советот од 6 декември 2007 година за соработка помеѓу службите за враќање на средства на земјите членки во областа на следење и идентификација на приноси или друг имот поврзан со криминални дела CELEX бр. 32007D0845.

Заштита на личните податоци и доверливост

Член 3

(1) Личните податоци содржани во барањата и информациите кои се разменуваат се предмет на заштита согласно со прописите за заштита на личните податоци и со меѓународните договори, ратификувани согласно со Уставот на Република Северна Македонија.

(2) Надлежните органи се должни да ги чуваат како тајна податоците кои се разменуваат согласно со овој закон, а кои претставуваат лични податоци или класифицирани информации, согласно со закон.

Значење на изразите

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) **„Имот“** се пари или други средства за плаќање, хартии од вредност, депозити, друг имот во секаков облик, и тоа материјален или нематеријален, вклучително и виртуелни средства согласно со закон, подвижен или недвижен, други права врз предметите, побарувања, како и јавни исправи и правни документи за сопственост и актива во пишан или во електронски облик или инструменти кои се доказ за имотни права или правни интереси;

2) **„Привремени мерки за обезбедување“** се мерки што се состојат во времена забрана за користење, отуѓување, времено чување и обезбедување имот, запирање од извршување одредена трансакција поврзана со готовина, депозит, виртуелни средства за размена, акции, удели, основачки влогови, хартии од вредност или друг имот врз основа на судска одлука;

3) **„Конфискација“** е трајно одземање имот, посредна и непосредна имотна корист која опфаќа пари, движни или недвижни предмети од вредност, како и секоја друга сопственост, имот или актива, материјални или нематеријални права, како и друг имот што одговара на вредноста на прибавената имотна корист;

4) **„Домашни правосудни органи“** се судовите и јавните обвинителства во Република Северна Македонија;

5) **„Домашни органи што учествуваат во финансиското истражување“** се правосудната полиција, органот надлежен за спречување перење пари и финансирање тероризам, како и органот надлежен за управување со одземен имот и даночен орган;

6) **„Други домашни институции“** се органите на државната управа, локалната самоуправа, банките и другите финансиски институции, Агенцијата за катастар на недвижности, Комисијата за хартии од вредност, осигурителни друштва, Централниот регистар, Државната комисија за спречување на корупцијата и други државни органи и институции од јавниот сектор кои располагаат со податоци што може да бидат од интерес на АРО Канцеларијата за навремено, релевантно и целосно постапување по примените барања согласно со овој закон и

7) **„Странска АРО канцеларија“** е странски орган, односно странски органи кои согласно со законодавството на странската држава или територија за која се основани или овластени, се надлежни или овластени за доставување или размена на информации односно податоци за пронаоѓање и идентификување имот или имотна корист кој може да биде предмет на привремени мерки заради обезбедување или предмет на конфискација.

Основање на АРО Канцеларијата

Член 5

АРО Канцеларијата се основа во рамките на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија.

Номинирање лице за контакт за АРО

Член 6

(1) Министерот за правда, на предлог на Јавниот обвинител на Република Северна Македонија, номинира лице за контакт на АРО Канцеларијата, согласно со закон, со кој се уредува меѓународната соработка во кривичната материја.

(2) Лицето за контакт од правосудниот орган за Меѓуагенциската мрежа за пронаоѓање, замрзнување, одземање и конфискација на имот од Камден (CARIN) е раководител на АРО Канцеларијата.

II. НАДЛЕЖНОСТ НА АРО КАНЦЕЛАРИЈАТА

Надлежност на АРО Канцеларијата

Член 7

(1) АРО Канцеларијата има надлежност да презема активности за добивање информации и податоци за пронаоѓање и идентификување приноси и друг имот или имотна корист во земјата или во странство во врска со домашен државјанин или резидент во Република Северна Македонија, лице без државјанство или странец, како и за потребите на постапката за конфискација без утврдување кривична одговорност регулирана согласно со закон, што произлегле или се во врска со кривичните дела или другите случаи од членот 8 од овој закон.

(2) Размената на информациите и најдобрите практики преку АРО Канцеларијата се остваруваат за целите на криминалистичко или финансиско истражување меѓуомашните правосудни органи и органите што учествуваат во финансиското истражување или на странски правосуден орган.

3) Во рамките на надлежностите на АРО Канцеларијата спаѓа размена на информации и податоци и размена на искуства и најдобри практики во врска со пронаоѓањето и идентификувањет приноси, друг имот или имотна корист што произлегле или се поврзани со кривично дело што може да бидат предмет на привремена забрана за располагање или конфискација.

(4) Размената на информациите и најдобрите практики од ставот (2) на овој член се одвиваат врз основа на примено барање или според практиките за спонтана размена на информации, согласно со закон.

Кривични дела за кои постапува АРО Канцеларијата

Член 8

(1) АРО Канцеларијата е надлежна да постапува за кривични дела поврзани со:

- перење пари и други приноси од казниво дело,
- тероризам,
- финансирање тероризам,

-
- злосторничко здружување,
 - трговија со луѓе и трговија со деца,
 - криумчарење мигранти,
 - полов напад врз дете и други облици на сексуална злоупотреба на дете, како и производство и дистрибуција детска порнографија,
 - недозволена трговија со наркотични дроги и психотропни супстанции,
 - недозволена трговија со оружје, муниција и распрскувачки материји,
 - измама, царинска измама и измама на штета на средства на Европската Унија,
 - учество во странска војска, полиција, паравоени или параполициски формации,
 - проневера,
 - злоупотреба на службена положба и овластување,
 - попречување на правдата,
 - примање поткуп,
 - давање поткуп,
 - даночно затајување, даночна измама и избегнување плаќање акциза,
 - давање награда за противзаконито влијание,
 - примање награда за противзаконито влијание,
 - противправно стекнување и прикривање имот,
 - злоупотреба на постапката за јавен повик, доделување договор за јавна набавка или јавно приватно партнерство,
 - кривични дела извршени од организирана група од три или повеќе лица, која постои одреден временски период и дејствува со цел да изврши едно или повеќе кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку четири години,
 - кривични дела против човечноста и меѓународното право,
 - кривични дела против културното наследство и природните реткости и
 - повреда на права од интелектуална сопственост.

(2) Освен за кривичните дела од ставот (1) на овој член, АРО Канцеларијата е надлежна да постапува и за:

- предикативни, односно поврзани кривични дела за кои е пропишана казна затвор од најмалку една година,
- дејствија поврзани со кривичните дела од ставот (1) на овој член во случај кога постојат основи за спроведување финансиско истражување и
- потребите на постапка за конфискација на имот во граѓанска постапка, согласно со закон.

Размена на најдобри практики и водење статистички податоци

Член 9

(1) АРО Канцеларијата разменува најдобри практики со странски АРО канцеларии поради подобрување на ефективност на напорите за пронаоѓање и идентификување на приноси, друг имот или имотна корист што произлегле или се поврзани со кривично дело што може да бидат предмет на привремени мерки заради обезбедување или предмет на конфискација.

(2) АРО Канцеларијата редовно собира и обработува и анализира сеопфатни статистички податоци во однос на привремени мерки заради обезбедување и во однос на конфискација, вклучувајќи ги и истите изречени од домашните правосудни органи и домашните органи што учествуваат во финансиското истражување.

Спонтано разменување информации

Член 10

(1) АРО канцелариите и други органи надлежни за следење и идентификација на имотот, имотната корист или приноси од или поврзани со кривично дело, меѓусебно разменуваат информации без ограничување и без посебно барање.

(2) Спонтано се разменуваат информации во случај кога информациите можат да помогнат во пронаоѓање и идентификување приноси, друг имот или имотна корист од или поврзани со кривично дело кое може да биде предмет на привремена забрана за располагање или конфискација.

Соработка со CARIN Мрежата

Член 11

Соработката со Меѓагенциската мрежа за пронаоѓање, замрзнување, одземање и конфискација на имотот Камден (CARIN) има за цел подобрување на меѓусебното познавање на методите и техниките во областа на прекугранично пронаоѓање и идентификување приноси и друг имот и имотна корист од или поврзани со кривично дело, што може да бидат предмет на привремена забрана за располагање или конфискација.

III. СОРАБОТКА СО СТРАНСКИ ДРЖАВИ

Канал за комуникација

Член 12

(1) Комуникацијата на АРО Канцеларијата со другите АРО канцеларии од државите членки на Европската Унија и трети држави се одвива по електронски заштитен пат.

(2) Ако комуникацијата од ставот (1) на овој член не е можна, АРО Канцеларијата може да ја остварува комуникацијата преку заштитена писмена комуникација.

Јазици во употреба

Член 13

Комуникацијата меѓу АРО канцелариите се одвива на македонски јазик или на друг јазик за којшто страните ќе се договорат.

Постапување по примено барање од други држави

Член 14

(1) Друга држава може да поднесе барање до АРО Канцеларијата.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член задолжително содржи:

- предмет и причините за поднесување на барањето,
- видот на постапката што се спроведува пред странски орган,
- детални и конкретни податоци за имотот, имотната корист или приносот што се бара податоци (адреса во оригинал, податоци за сметки, платформи, опис и други податоци со кои се располага), во зависност од околностите на случајот,
- детални и конкретни податоци (име и презиме или назив во оригинал, број на пасош, адреса на живеалиште, односно престојувалиште или седиште, во оригинал, држава на потекло и други податоци со кои се располага) за физичките и/или правните лица за кои се претпоставува дека се вклучени во недозволените дејства,

-
- опис на кривичното дело и правната квалификација и
 - информација дали барањето е итно или не и наведување на рокот во кој треба да се постапи по него.

(3) Барањето од ставот (1) на овој член, во зависност од околностите на случајот, може да содржи и податоци:

- за претходно барање за истиот случај, доколку такво било поднесено,
- дали барањето е поднесено и преку други канали за комуникација, со наведување на каналот што бил користен и
- дали барањето е доставено и до други држави, со наведување на државите.

(4) Во прилог на барањето од ставот (1) на овој член се доставува и препис од соодветните одредби на Кривичниот законик во однос на кривичното дело на кое се однесува барањето.

Рокови за постапување по барањето

Член 15

(1) Ако предметот е итен, по барањето од членот 14 од овој закон, се постапува во следниве рокови:

- најдоцна осум часа од приемот на барањето, ако АРО Канцеларијата располага со база на податоци во кои е содржан податокот што се бара или
- најдоцна 72 часа од приемот на барањето, ако АРО Канцеларијата треба да преземе дополнителни чекори за да се обезбеди информација преку други домашни органи.

(2) Ако во барањето од членот 14 од овој закон не е наведено дека е потребно итно постапување, по барањето се постапува најдоцна во рок од седум до 14 дена од денот на приемот на барањето.

(3) Кога постојат причини поради кои не може да се постапи по добиеното барање од членот 14 од овој закон во рокот наведен во него или кога воопшто не може да се постапи по добиеното барање, АРО Канцеларијата е должна веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа од приемот на барањето, да ја извести странската АРО Канцеларија што го поднела барањето.

Одбивање барање од странска АРО Канцеларија

Член 16

(1) Барањето од членот 14 од овој закон може да се одбие, ако:

- се оцени дека е очигледно непропорционално или ирелевантно во однос на целите за кои е поднесено барањето, односно ако се однесува на незначителен износ,
- се однесува на кривично дело за кое не е пропишана казна затвор или е пропишана казна затвор помалку од една година или
- се оцени дека може да ја загрози тековната истрага или безбедноста на засегнато лице.

(2) АРО канцеларијата треба веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа од приемот на барањето од членот 14 од овој закон, да ја извести странската АРО Канцеларија за причините за отфрлање на барањето.

IV. СОРАБОТКА СО ДОМАШНИ ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ

Лица за контакт на барање од АРО Канцеларијата

Член 17

(1) Домашните правосудни органи и домашните органи што учествуваат во финансиското истражување и другите домашни институции, на барање од АРО Канцеларијата назначуваат лице за контакт со АРО Канцеларијата.

(2) Домашните правосудни органи и домашните органи што учествуваат во финансиското истражување и другите домашни институции се должни да ја известат АРО Канцеларијата за промена на лицето за контакт веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа.

Начин на комуникација

Член 18

(1) АРО Канцеларијата по електронски заштитен пат, согласно со закон, комуницира со домашните правосудни органи и со домашните органи што учествуваат во финансиското истражување, со доставување скенирано барање со деловоден број, потпис и печат од АРО Канцеларијата или барање верификувано со дигитален сертификат издаден согласно со закон.

(2) Ако комуникацијата од ставот (1) на овој член не е можна, АРО Канцеларијата може да ја остварува комуникацијата преку заштитена писмена комуникација.

Постапување по барања од АРО Канцеларијата

Член 19

(1) Домашните правосудни органи, домашните органи што учествуваат во финансиското истражување и другите домашни институции се должни преку назначените лица за контакт во рамките на нивните законски надлежности да постапуваат по доставени барања од АРО Канцеларијата во рокот наведен во барањето од членот 14 од овој закон.

(2) Ако постои некоја од причините од членот 15 став (3) од овој закон, лицето за контакт веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа од приемот на барањето, ја известува АРО Канцеларијата.

Доставување барања до АРО Канцеларијата

Член 20

(1) Домашните правосудни органи и домашните органи што учествуваат во финансиското истражување преку лицата за контакт може да поднесуваат барања до АРО Канцеларијата, со цел добивање информации за имот што државјанин на Република Северна Македонија или резидент, лице без државјанство или странец го поседуваат во странска држава.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член ги содржи елементите од членот 14 ставови (2), (3) и (4) од овој закон.

(3) АРО Канцеларијата веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа од приемот на барањето од ставот (1) на овој член, го проследува до странската АРО Канцеларија и по добивање на одговорот, истиот веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа од приемот на барањето, го проследува до подносителот на барањето.

(4) Покрај случаите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, домашен правосуден орган може да поднесе копија од барање за меѓународна правна помош преку АРО Канцеларијата до странската АРО Канцеларија за што, без одлагање, го известува домашниот надлежен орган за меѓународна соработка, согласно со закон.

Доставување известувања до АРО Канцеларијата

Член 21

(1) Лицето за контакт од Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа од приемот на барањето за меѓународна правна помош кое се однесува на примена на мерки на привремена забрана за располагање или конфискација, односно првиот нареден работен ден, ја известува АРО Канцеларијата за поднесено барање и истовремено го поднесува барањето до Министерството за правда.

(2) Лицето за контакт од Министерството за правда веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа од приемот на барањето од ставот (1) на овој член, односно првиот нареден работен ден, ја известува АРО Канцеларијата за примено барање за меѓународна правна помош кое се однесува на привремена забрана за располагање или конфискација, коешто го доставува до АРО Канцеларијата, согласно со роковите од членот 15 од овој закон.

(3) Лицето за контакт за Меѓуагенциската мрежа за пронаоѓање, замрзнување, одземање и конфискација на имотот Камден (CARIN) од правосудната полиција веднаш, а најдоцна во рок од 72 часа, односно првиот нареден работен ден од приемот на барањето од ставот (1) на овој член што непосредно го добило од странски надлежен орган, го доставува до АРО Канцеларијата за натамошно постапување.

(4) Лицето за контакт од судот до АРО Канцеларијата најдоцна во рок од осум дена од денот на правосилноста на одлуката доставува примерок од правосилната одлука со која е определена привремена забрана за располагање или конфискација.

(5) Агенцијата за управување со одземен имот ја известува АРО Канцеларијата за предметите по кои постапува, најдоцна во рок од осум дена од денот на приемот на правосилната одлука.

V. ЕЛЕКТРОНСКА ИНТЕГРИРАНА БАЗА НА ПОДАТОЦИ

Воспоставување Електронска интегрирана база на податоци

Член 22

(1) Во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија се воспоставува Електронска интегрирана база на податоци за потребите на АРО Канцеларијата.

(2) Јавното обвинителство на Република Северна Македонија ја води, одржува и ја ажурира Електронска интегрираната база на податоци согласно со одредбите од овој закон и со прописите за заштита на личните податоци.

(3) Во Електронската интегрирана база на податоци се содржани податоци за физички и правни лица и имотот во однос на кои се:

- примени и доставени барања од и до АРО канцелариите,
- примени и доставени спонтани разменети информации,
- примени и доставени известувања за најдобри практики,
- изречени мерки за привремена забрана за располагање или конфискација и
- поднесени и примени барања за меѓународна соработка што се однесуваат на привремена забрана за располагање или конфискација.

(4) Со податоците содржани во Електронската интегрирана база на податоци се овозможува увид, следење и нивна анализа, со цел спроведување на надлежностите на АРО Канцеларијата, домашните правосудни органи и домашните органи што учествуваат во финансиското истражување, согласно со закон.

(5) Во Електронската интегрирана база на податоци се содржани следниве категории лични податоци: име и презиме, единствен матичен број на граѓанинот, место на раѓање, адреса на живеалиште, односно престојувалиште, државјанство, број на пасош, податоци за кривично дело, податоци за подвижни предмети, податоци за катастарска парацела, податоци за заложно право, податоци за трансакциски сметки, банкарски сефови, податоци за удели, акции и други хартии од вредност.

(6) Податоците во Електронската интегрирана база на податоци ги внесуваат АРО Канцеларијата, домашните правосудни органи и домашните органи што учествуваат во финансиското истражување и на истите им се овозможува соодветен пристап во зависност од нивните надлежности утврдени со закон.

(7) Личните податоци во Електронската интегрирана база на податоци се чуваат за период неопходен за остварување на целите за кои се собрани, а најдоцна до истекот на рокот за застарување на извршување на кривичната санкција, согласно со закон. По истекот на рокот податоците автоматски се бришат од Електронската интегрирана база на податоци.

(8) Преку Електронската интегрирана база на податоци се обезбедуваат статистички информации и се креираат извештаи за активностите на АРО Канцеларијата, како и за активностите определени во ставот (1) на овој член.

(9) Јавното обвинителство на Република Северна Македонија е должно да обезбеди тајност и заштита на обработката на личните податоци на физичките лица соодветно на ризикот на обработката, при што мора да примени технички и организациски мерки за заштита од случајно или незаконско уништување на личните податоци или нивно случајно губење, преправање, неовластено откривање или пристап, особено кога обработката вклучува пренос на податоци преку мрежа и заштита од какви било незаконски облици на обработка.

(10) Во однос на податоците содржани во Електронската интегрирана база на податоци физичките лица немаат право на информации поврзани со обработката на личните податоци, поради истрага, откривање или гонење на сторителите на кривични дела или извршување на изречените кривични санкции, согласно со закон.

(11) Јавниот обвинител на Република Северна Македонија го уредува начинот на внесување и пристап на податоците во Електронската интегрирана база на податоци, техничките процедури за мерките кои ќе обезбедат соодветна безбедност при собирање, обработка и чување на податоците, како и мерките за одржување на Електронската интегрирана база на податоци.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ

Член 23

Средствата за работа на АРО Канцеларијата се обезбедуваат во Буџетот на Република Северна Македонија преку буџетскиот корисник - Јавното обвинителство на Република Северна Македонија.

VII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 24

Подзаконскиот акт од членот 22 став (11) од овој закон ќе се донесе во рок од три месеци од денот на започнувањето со примена на овој закон.

Член 25

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.